

Forslag til: Inatsisartutlov nr. x af xx. xx 2015 om ioniserende stråling og strålebeskyttelse
(Naalakkersuisoq for Sundhed)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Sundhed)

2. behandling

På vegne af Naalakkersuisut skal jeg takke Familie- og Sundhedsudvalget for det arbejde, der er udført i forbindelse med behandlingen af lovforslaget om Inatsisartutlov nr. x af xx. xxx 2015 om ioniserende stråling og strålebeskyttelse.

Naalakkersuisut er glad for, at et flertal af udvalget tilslutter sig lovforslaget til beskyttelse af befolkningen mod strålingsfare. Lovforslaget skal netop sikre, at hele befolkningen er omfattet af de hensyn og foranstaltninger, der er forbundet med udsættelse for ioniserende stråling.

Familie- og Sundhedsudvalget har i forbindelse med afgivelse af Betænkningen ønsket svar på, hvorvidt nærværende lovforslag også udgør et grundlag for, at Grønland kan tiltræde de øvrige konventioner, der oplystes.

Ud over ophævelse af forbeholdet af ILO-konventionen (om beskyttelse af alle arbejdere mod ioniserende stråling generelt) kan der peges på følgende konventioner:

Ophævelsen af forbeholdet af international fælleskonvention *om sikker håndtering af brugt brændsel og radioaktivt affald* (Affaldskonventionen) forudsætter, at der vedtages den nødvendige nationale lovgivning om strålebeskyttelse, således at Grønland lever op til konventionens bestemmelser.

Affaldskonventionen finder anvendelse på sikker håndtering af radioaktivt affald i tilfælde, hvor det radioaktive affald stammer fra civile aktiviteter. Grønland skal derfor foretage de nødvendige tiltag for at sikre, at enkeltpersoner og befolkningen som helhed er tilstrækkeligt sikret mod strålingsmæssige farer, herunder at besiddelse af eller bortskaffelse af udtjente radioaktive kilder foregår i overensstemmelse med Affaldskonventionen.

Samtidig kræver ophævelsen af forbeholdet af IAEA's konvention *om fysisk beskyttelse af nukleare materialer*, at Grønland vedtager en generel strålebeskyttelseslovgivning.

Udvalget har yderligere ønsket oplyst, hvilke landes praksis Naalakkersuisut kan henvise til, når de taler om retningslinjer for arbejde i uran miner.

Det er blevet oplyst, at både i Australien og Canada har man opbygget en mangeårig erfaring og stor viden om sikker udvinding af uran i miner. Både i Australien og Canada iagttages de højeste internationale standarder for efterlevelse af IAEA's retningslinjer og anbefalinger på området. Naalakkersuisut ønsker, at de højeste internationale standarder også iagttages i Grønland. Naalakkersuisut skal derfor henvise til Australien og Canada som lande til efterfølgelse for en regulering af arbejde i uranminer og efterlevelse af IAEA's retningslinjer og anbefalinger på området.

Naalakkersuisut vil tillige kort knytte en kommentar til indstillingen fra Udvalgets mindretal, der har ønsket en to-delning af den lovgivning, som skal regulere området for ioniserende stråling og strålebeskyttelse.

I Danmark hører ansvaret for strålebeskyttelse af befolkningen under Sundheds- og Ældreministeriet. Tilsvarende har Departementet for Sundhed ansvaret for den generelle strålebeskyttelse af befolkningen i Grønland.

I Danmark har området hidtil været reguleret i to selvstændige lovgivninger. Udviklingen internationalt og ønsket om at følge de internationale standarder og EU direktiver indenfor strålebeskyttelse har medført, at man i Danmark nu udarbejder én samlet lov for ioniserende stråling og strålebeskyttelse.

Da Naalakkersuisut ønsker at sikre, at Grønlands lovgivning på strålebeskyttelsesområdet også følger de internationale standarder (IAEA standarder og EU direktiver), er nærværende lovforslag på denne baggrund også samlet i én lovgivning for ioniserende stråling og strålebeskyttelse. Et to-delt regelsæt vil medføre to enslydende love, da dosisgrænser og overvågning m.v. vil være det samme uanset om personen opholder sig i lufthavnen, på hospitalet eller ved en mine.

Ydermere har Grønland i dag ikke den nødvendige ekspertviden på området. Da Departementet for Sundhed af den grund vil indgå en samarbejdsaftale med Statens Institut for Strålebeskyttelse om rådgivning og myndighedsbehandling, vil det også af hensyn hertil være hensigtsmæssigt med én samlet lov. Ved at lovforslaget lægger sig op af dansk lovgivning på området opnås samtidig en administrativ forenkling, da reglerne vil være ens i de to lovgivninger.

Da der har været nogen tvivl om lovens anvendelsesområde og afgrænsning til anden lovgivning, vil jeg vil slutte af med at opsummere:

Lovforslaget lægger overordnet en ramme for befolkningen som helhed.

Råstofloven regulerer råstofaktiviteter, herunder minedrift.

Tilladelser og godkendelser i forbindelse med råstofaktiviteter reguleres i Inatsisartutlov om Mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (*Råstofloven*). Der kan i tilladelser og godkendelser fastsættes mere vidtgående krav end krævet i nærværende lov.

Arbejds miljøloven i Grønland, som ikke er hjemtaget, omfatter alle medarbejdere, der arbejder på landjorden. Strålebeskyttelsen af medarbejdere er således omfattet af reglerne i *Arbejds miljøloven* i Grønland - uanset om de arbejder i en mine eller ej - og ikke af nærværende lovforslag.

Med disse ord overlades lovforslaget til videre behandling i Inatsisartut.